

ВІДГУК

Офіційного опонента, кандидата педагогічних наук, провідного бібліотекаря
Наукової бібліотеки Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

Чуканової Світлани Олександрівни про дисертацію **Тригуб Ілони Іванівни**
«ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ЕКСПЕРТІВ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ
У КРАЇНАХ СХІДНОЇ ЄВРОПИ», подану на здобуття наукового ступеня
кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика
професійної освіти

Реформування освіти України неможливе без аналізу кращих світових практик, зокрема європейських. Спрямованість на упровадження сучасних європейських освітніх стандартів та адаптація їх до системи освіти України потребує якісних фахівців – експертів. Оскільки проблема забезпечення якості освіти в європейському освітньому просторі набуває все більшої актуальності, то важливими в сучасному українському освітньому та науковому середовищах стають такі поняття, як «експертиза» та «моніторинг» у галузі освіти.

Ознайомившись з понятійно-термінологічним апаратом дослідження, зроблено висновок, що дисертантка проаналізувала, опрацювала та застосувала значну кількість джерел із тематики дисертаційної роботи.

Дисертанткою виявлено низку суперечностей, наявних в українському освітньому просторі між:

- трансформаціями в освіті та відсутністю експертів, які змогли б дати оцінку цим змінам;
- орієнтацією освітньої політики України на освітній розвиток та сучасним станом професійної готовності науково-педагогічних кадрів до експертного супроводу забезпечення якості освіти;
- багатим досвідом професійної підготовки експертів у галузі освіти

Східної Європи та відсутністю його цілісного аналізу задля використання на теренах нашої держави.

Актуальність дисертації Тригуб Ілони Іванівни полягає в тому, що нею вперше визначено ознаки класифікації країн Східної Європи щодо дослідження професійної підготовки експертів у галузі освіти (систематичність та тривалість підготовки). Ілона Іванівна виявила загальні та специфічні тенденції професійної підготовки експертів у галузі освіти у країнах Східної Європи, а також виокремила перспективні напрями впровадження досвіду країн Східної Європи з професійної підготовки експертів у галузі освіти в Україні.

Особливо варто відзначити, що у ході дослідження подальшого розвитку набули функції експертів у галузі освіти, зокрема, діагностична, оцінювальна, прогностична, захисна.

Структура дисертаційної роботи науково виважена і логічно вибудована. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел (329 найменувань, із них 114 іноземною мовою) та додатків на 26 сторінках. Загальний обсяг дисертації - 341 сторінка, з них основного тексту - 220 сторінок. Робота містить 6 таблиць і 5 рисунків.

Аналіз основної частини дисертації засвідчив, що усі розділи її є взаємно пов'язаними і відображають послідовність вирішення поставлених завдань.

У першому розділі «Теоретичні засади професійної підготовки експертів у галузі освіти у країнах Східної Європи» дослідницею здійснено теоретичний аналіз базових понять дослідження; розглянуто освіту як об'єкт експертизи; проаналізовано професійну підготовку експертів у галузі освіти у педагогічній теорії та практиці; обґрунтовано класифікацію країн Східної Європи щодо дослідження тенденцій професійної підготовки експертів у галузі освіти.

Варто зазначити, що поняття «експертиза» розглянуто особливо ґрунтовно

та досконально (с.32-42). Також дисертантка дуже слушно зазначає на сторінці 34 дослідження про структурні компоненти концепції ВНЗ у вигляді базових питань: кого, навіщо, чому і як навчати, що варто віднести до позитивних сторін роботи. У розділі розглянуто освіту як об'єкт експертизи, що є одним із ключових питань дослідження.

У другому розділі - «Тенденції професійної підготовки експертів у галузі освіти у країнах Східної Європи» дисертантка дослідила особливості професійної підготовки експертів у галузі освіти у країнах першої групи; проаналізувала стан професійної підготовки експертів у галузі освіти у країнах другої групи; дала характеристику організаційних засад професійної підготовки експертів у галузі освіти у країнах третьої групи; дослідила тенденції професійної підготовки експертів у галузі освіти у країнах Східної Європи.

Особливої уваги заслуговує розгляд такої специфічної тенденції як упровадження річних тренінгів, спрямованих на розвиток необхідних знань у галузі освітньої експертизи в Естонії (с. 169-177).

У третьому розділі «Перспективні напрями використання досвіду країн Східної Європи з підготовки експертів у галузі освіти в Україні» Ілоною Іванівною було проаналізовано стан підготовки експертів у галузі освіти в Україні і окреслено напрями використання східноєвропейського досвіду з професійної підготовки експертів у галузі освіти в Україні.

Серед переваг рецензованого дослідження слід зазначити, що дисертанткою було визначено перспективні напрями впровадження досвіду країн Східної Європи з професійної підготовки експертів у галузі освіти в Україні, такі як: імплементація європейських стандартів забезпечення якості освіти; реалізація професійної підготовки експертів у галузі освіти при підготовці фахівців з менеджменту та управління освітою на рівні магістратури та в системі післядипломної освіти; упровадження семінарів, тренінгів та конференцій як форм підготовки експертів у галузі освіти (що, на нашу думку,

є дуже важливим у контексті освіти протягом життя); використання відкритої процедури обрання експертів у галузі освіти; створення Етичного кодексу експертної діяльності у галузі освіти (що, на нашу думку, суголосне із сучасними тенденціями, спричиненими розвитком руху академічної доброчесності на теренах України); запровадження державного та громадського контролю за діяльністю експертів; обмін досвідом експертної діяльності у процесі міжнародного співробітництва.

У висновках подано узагальнені дані відповідно до поставлених завдань.

Аналіз змісту дисертації та автореферату свідчить про належний науковий рівень здійсненого дослідження.

Особливе схвалення викликає апробація результатів дослідження Тригуб Ілони Іванівни на конференціях та наукових заходах різних рівнів. Наукові положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи Тригуб І. І. знайшли своє відображення у 22 публікаціях, з яких 17 одноосібні.

Відзначаючи науково-теоретичну новизну та практичну значущість, у цілому позитивно оцінюючи дисертаційну роботу Тригуб Ілони Іванівни, вважаємо за доцільне висловити певні міркування, які потребують окремих уточнень і пояснень:

Зокрема, на нашу думку, варто було б дати детальніше пояснення поняття «освітометрії» у співставленні із поняттям «наукометрії». Хоча одне поняття має більш педагогічну природу походження, а друге має відношення до галузі соціальних комунікацій, проте, говорячи про експертизу в освіті, ми не можемо оминати увагою й експертизу в науці, яка певною мірою широко застосовує наукометрію у процесі моніторингу якості науки.

У бібліографічному описі ми порадили б в елементі місця видання, де зазначається місто Київ, скорочувати назву міста до першої літери (напр. К.:) відповідно до затверджених вимог ДСТУ 8302:2015.

Проте висловлені зауваження та побажання жодним чином не заперечують позитивної оцінки рецензованого дисертаційного дослідження та не применшують його важливість для розвитку теорії і методики професійної освіти. Всебічний аналіз дисертаційного дослідження, виконаного Тригуб Ілоною Іванівною, дає підстави оцінити його як роботу, що має елементи новизни та теоретико-методичне значення для теорії і методики професійної освіти.

На основі аналізу дисертації та автореферату, ознайомлення з працями, опублікованими за тематикою дисертації, відзначаємо актуальність здійсненого дослідження, належний рівень обґрунтування наукових положень, висновків і перспективних напрямів впровадження досвіду країн Східної Європи з професійної підготовки експертів у галузі освіти в Україні, робимо висновок, що дисертаційна робота Тригуб І. І. заслуговує на позитивну оцінку.

ЗАГАЛЬНИЙ ВИСНОВОК

Отже, дисертаційне дослідження Тригуб Ілони Іванівни **«ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ЕКСПЕРТІВ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ У КРАЇНАХ СХІДНОЇ ЄВРОПИ»**, є самостійним, теоретично і методично обґрунтованим, завершеним дослідженням актуальної проблеми професійної освіти і відповідає вимогам МОН України та «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою КМУ № 567 від 24.07.2013, зі змінами, внесеними Постановою КМУ № 656 від 19.08.2015, вимогам паспорту

спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти, а її автор – Тригуб Ілона Іванівна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент,

кандидат педагогічних, провідний
бібліотекар Наукової бібліотеки
Національного університету
«Києво-Могилянська академія»

С. О. Чуканова

